

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการตีความพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำ
เข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๖๒
(กรณีนักท่องเที่ยวไม่ขอยื่นรายชื่อนักท่องเที่ยวที่ได้รับอนุญาตให้นำติดตัวเข้ามา
เพื่อใช้เฉพาะตัวกลับออกไป โดยยินยอมให้บังคับสัญญาประกัน)

กรมการค้าต่างประเทศได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ๐๓๐๕/ภน.๓๓๐๗ ลงวันที่ ๘
ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่
นักท่องเที่ยวที่นำรายชื่อนักท่องเที่ยวที่ได้รับอนุญาตให้นำติดตัวเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัวเป็นการ
ชั่วคราวแล้วจะนำกลับออกไป หรือนักท่องเที่ยวที่นำรายชื่อนักท่องเที่ยวที่ได้รับอนุญาตให้นำติดตัว
ต่างประเทศเป็นการชั่วคราวแล้วจะนำกลับเข้ามา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมาย
ให้กรมศุลกากรตรวจสอบรายชื่อนักท่องเที่ยวที่ได้รับอนุญาตให้นำติดตัวเข้ามาใน
ลักษณะดังกล่าว ได้ แต่ต้องทำพิธีการไว้กับกรมศุลกากรว่าจะนำรายชื่อนักท่องเที่ยวที่นำติดตัว
หรือจะนำรายชื่อนักท่องเที่ยวที่นำกลับเข้ามาแล้วแต่กรณี^๑ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓^๒ แห่ง
พระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.
๒๕๖๖ และมาตรา ๔ วรรคสอง^๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๘ ต่อมาเมื่อมาตรา ๔ วรรคสอง^๔ แห่ง
พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่
๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.
๒๕๖๒ กรมศุลกากรได้หารือเรื่องการตรวจสอบรายชื่อนักท่องเที่ยวที่ได้รับอนุญาตนำเข้า
ต่างประเทศอีก และกรมการค้าต่างประเทศได้ตอบข้อหารือของกรมศุลกากรว่า กรมศุลกากรยัง

^๑ หนังสือกระทรวงพาณิชย์ ด่วนที่สุด ที่ พณ.๐๓๐๕/๔๐๐๓ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๕

^๒ มาตรา ๓ ห้ามมิให้นำสินค้าดังระบุไว้ในบัญชีต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เข้ามาใน
ราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๔ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓ ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่น่าติดตัวเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัว
หรือในกรณีที่ยานพาหนะนำเข้ามาเพื่อใช้ในยานพาหนะนั้น ๆ หรือในกรณีที่น่าเข้ามาเพื่อเป็นตัวอย่างเท่าที่
จำเป็น

ในกรณีที่น่าติดตัวเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัว และสิ่งที่น่าเข้ามาเป็นยานพาหนะประเภทรถยนต์หรือ
จักรยานยนต์ที่ใช้แล้ว ผู้นำติดตัวเข้ามาต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓ เว้นแต่ผู้นำติดตัวเข้ามานั้นเป็นผู้มีเอก
สิทธิ์ในทางทศ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

สามารถตรวจปล่อยรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ใช้แล้วซึ่งนักท่องเที่ยวนำเข้ามาได้ต่อไปตาม มาตรา ๔ วรรคสอง^๕ ประกอบกับมาตรา ๓^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว^๗

ในทางปฏิบัติปรากฏว่า ได้มีนักท่องเที่ยวนำรถยนต์ใช้แล้วติดตัวเข้ามาด้วยแล้ว ได้รับการตรวจปล่อยให้นำเข้าจากกรมศุลกากรตามอำนาจที่กระทรวงพาณิชย์มอบหมายไว้ ดังกล่าว พร้อมกับได้ทำสัญญาประกันให้ไว้ต่อกรมศุลกากรว่า ถ้าไม่ส่งรถกลับออกไปภายในหก เดือนนับแต่วันที่นำเข้า ก็ยอมให้กรมศุลกากรปรับได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้

ต่อมากรมการค้าต่างประเทศได้รับการหารือจากกองทะเบียน กรมตำรวจ ว่า นายชุน เล เบ็ง สัญชาติสิงคโปร์ ได้นำรถยนต์ชนิด เป็นซ์ ๒๘๐ เอส รุ่นปี ๑๙๗๓ เข้ามาใน ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามพิกัดภาค ๔ ประเภท ๓ (ค)^๘ โดยนำเข้ามาทางด่านศุลกากร สะเตาเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ แล้วทำสัญญาประกันว่า^๙ จะนำรถกลับออกไปภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๕ กำหนดวงเงินประกันไว้ ๑๘๐,๐๐๐ บาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๕ ผู้นำเข้าแจ้งว่ารถคันนั้นเครื่องยนต์ขัดข้องวิ่งไม่ได้เป็นปกติ หากจะซ่อมให้อยู่ในสภาพเดิมคงต้อง ใช้เวลานาน จึงไม่ประสงค์จะนำออกไปโดยให้บังคับสัญญาประกัน และนำรถยนต์คันนี้ไปจอด ทะเบียนต่อกองทะเบียน กองทะเบียนจึงขอทราบว่าการนำรถยนต์คันดังกล่าวเข้ามานั้น จะเป็นการ ต้องห้ามตามประกาศกระทรวงพาณิชย์และมีพิธีการเกี่ยวข้องกับกระทรวงพาณิชย์อย่างไร หรือไม่

กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีนายชุน เล เบ็ง นี้ยังไม่น่าจะถือ ว่าเป็นการนำเข้ามาโดยถูกต้อง เพราะเป็นการตรวจปล่อยให้นำเข้าชั่วคราว โดยมีเงื่อนไขว่า

๕ มาตรา ๔ ๑๑๑ ๑๑๑

ในกรณีที่นำติดตัวเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัว และสิ่งที่นำเข้ามาเป็นยานพาหนะประเภทรถยนต์หรือ จักรยานยนต์ ผู้นำติดตัวเข้ามาต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓ เว้นแต่ผู้นำติดตัวเข้ามานั้นเป็นผู้มีเอกสิทธิ์ใน การทางทูต

๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

๗ หนังสือกรมการค้าต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ ๐๓๐๕/ภณ.๓๑๑๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๑

๘ ประเภทที่ ๓ ของที่กล่าวไว้ข้างล่างนี้ ถ้านำเข้ามาพร้อมกับตนหรือนำเข้ามาเป็นการ ชั่วคราว และจะส่งกลับออกไปภายในไม่เกินหกเดือนนับตั้งแต่วันที่นำเข้า

๑๑๑

๑๑๑

(ค) รถสำหรับเดินบนถนน เรือ และอากาศยาน บรรดาที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน

๑๑๑

๑๑๑

๙ หมายเหตุ ๑.ของตามที่กล่าวไว้ในประเภนี้ ผู้นำของเข้าต้องทำสัญญาไว้ต่อกรมศุลกากรว่า จะส่งกลับออกไปภายในกำหนด อธิบดีกรมศุลกากรจะเรียกประกันอย่างไร และเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ ที่ ได้ตามแต่จะเห็นสมควร และจะคืนเงินหรือให้ถอนหลักประกันที่วางไว้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามสัญญาโดยครบถ้วน แล้ว

ระยะเวลาหกเดือนตามที่กำหนดไว้นี้ อธิบดีกรมศุลกากรจะขยายกำหนดระยะเวลาออกไป อีกตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้

จะต้องส่งกลับออกไปภายในระยะเวลาที่กำหนด มิใช่เป็นการอนุญาตให้นำเข้าเป็นการถาวร แต่โดยที่ขณะนี้รถคันดังกล่าวได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับได้ เพราะสินค้าได้ผ่านด่านศุลกากรเข้ามาแล้ว แต่เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ กรมการค้าต่างประเทศจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตั้งต่อไปนี้ คือ

(๑) รถที่นำเข้ามาในลักษณะดังกล่าวนี้จะเป็นรถที่ถือว่าได้รับอนุญาตให้นำเข้าโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

(๒) หากผู้นำเข้าไม่ยอมส่งรถคันดังกล่าวออกไป แต่จะให้บังคับสัญญาประกันแล้วขอจดทะเบียนใช้ภายในประเทศ จะกระทำได้อย่างไร และจะนำพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับอีกได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

(๑) รถยนต์ที่นักท่องเที่ยวนำเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัวโดยมีสัญญาประกันว่า จะนำกลับออกไป ซึ่งกรมศุลกากรตรวจปล่อยโดยอาศัยอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์นั้น ย่อมถือได้ว่าเป็นรถที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะเป็นการนำเข้าโดยชอบตามพระราชกฤษฎีกาที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๔^{๙๐} แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) เมื่อได้วินิจฉัยปัญหาที่หนึ่งว่ารถยนต์ดังกล่าวถือว่าเป็นรถยนต์ที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าโดยถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว หากภายหลังผู้นำเข้าไม่ยอมส่งรถยนต์ดังกล่าวกลับออกไปก็ต้องบังคับสัญญาประกัน แต่จะนำพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับอีกมิได้ เพราะรถคันดังกล่าวได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยถูกต้องแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ไปยังกรมการค้าต่างประเทศ โดยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีบันทึกข้อสังเกตประกอบบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ส่งไปด้วย ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

^{๙๐} มาตรา ๒๔ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่างที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงประกาศหรือระเบียบ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๑) รถยนต์ที่นำเข้ามาในลักษณะดังกล่าว ยังถือไม่ได้ว่าเป็นรถที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามา (โดยถาวร) โดยถูกต้องตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะพิจารณาจากการอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้า ฯลฯ หรือตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร) และหากจะอนุญาตให้นำรถเข้า (เป็นการถาวร) จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาอนุญาตจากเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง (เท่าที่บทบัญญัติของกฎหมายจะเปิดโอกาสให้มีการอนุญาตได้)

(๒) ถ้าผู้นำเข้าไม่ยอมส่งรถกลับออกไป เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำเนินการตามสัญญาประกันและใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้า ฯลฯ และตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรได้ และโดยที่รถยนต์ดังกล่าวได้พ้นกำหนดระยะเวลาที่ทางราชการอนุญาตให้อยู่ภายในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้ว รถยนต์ดังกล่าวจึงเป็นรถยนต์ที่นำเข้ามาโดยผิดกฎหมายและไม่สามารถจดทะเบียนเพื่อใช้ในประเทศได้

ต่อมากระทรวงพาณิชย์ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ พณ.๐๓๐๔/๐๔๕๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้ทบทวนปัญหาดังกล่าวความว่า โดยที่ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ ได้มีความเห็นแย้งของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย กระทรวงพาณิชย์เห็นว่าถ้าการเป็นไปตามความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ แล้ว ก็อาจจะมีกรณีเช่นเดียวกันนี้เกิดขึ้นอีกมากโดยไม่มีทางแก้ไขได้ ซึ่งจะทำให้นโยบายควบคุมการนำเข้าของทางราชการไม่ได้ผลสมความมุ่งหมาย แต่หากจะยกเลิกหลักการผ่อนผันดังกล่าวเสียก็จะกระทบกระเทือนต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทบทวนเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่งว่ามีทางที่จะนำกฎหมายข้อใดมาปรับใช้เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวให้หมดไป

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้มีคำสั่งให้ส่งเรื่องนี้ให้กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ พิจารณาทบทวนปัญหานี้อีกครั้งหนึ่ง

กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ ได้พิจารณาทบทวนปัญหานี้แล้ว กรรมการฝ่ายข้างมาก (จำนวน ๕ เสียง) มีบันทึกยืนยันความเห็นเดิม แต่กรรมการฝ่ายข้างน้อย (จำนวน ๑ เสียง) เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของเลขาธิการฯ

ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ ฝ่ายข้างมากตามบันทึกดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

(๑) รถยนต์ที่นักท่องเที่ยวนำเข้าโดยกรมศุลกากรตรวจปล่อยตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์และได้ทำสัญญาประกันไว้กับกรมศุลกากรว่าจะนำรถกลับออกไปนั้น เป็นการนำเข้าที่ถูกต้อง เมื่อไม่ส่งออก ก็ต้องบังคับตามสัญญาประกัน จะนำพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับอีกไม่ได้ เพราะรถคันดังกล่าวได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยถูกต้องแล้วตั้งแต่ได้รับการตรวจปล่อยจากกรมศุลกากรเพราะเหตุว่า

๑.๑ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง^{๑๑} แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๙๖ มิได้ให้อำนาจรัฐมนตรี ฯลฯ กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตได้ และมีได้จำแนกเป็นการนำเข้าชั่วคราวหรือนำเข้าถาวรแต่อย่างใด

๑.๒ การทำสัญญาของกรมศุลกากรอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรในหมายเหตุ ๑.^{๑๒} ของพิกัดประเภทที่ ๓ ภาค ๔

๑.๓ การที่ผู้นำเข้าผิดสัญญาประกันที่ทำไว้กับกรมศุลกากรดังกล่าวจะให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกป้อนและนำเข้ามาราชาอาณาจักรซึ่งสินค้ายอมไม่ได้ เพราะรถยนต์ดังกล่าวนำเข้ามายุ่งต้องตั้งแต่วันที่ได้รับการตรวจปล่อยแล้ว จึงไม่ต้องขออนุญาตใหม่

(๒) ในประเด็นที่ว่า เมื่อได้ชำระเงินตามสัญญาประกันแล้วยังจะต้องเสียอากรขาเข้าอีกหรือไม่นั้น ปรากฏว่าได้มีการพิจารณาประเด็นนี้มาก่อนแล้วทั้งโดยกรรมการร่างกฎหมายและโดยศาล กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒ ได้ให้ความเห็นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ ว่า เมื่อบังคับตามสัญญาประกันแล้วก็ไม่อาจเรียกอากรซ้ำอีกได้ เพราะที่ให้ผู้ทำสัญญาไว้ก็เพื่อให้เป็นประกันค่าอากรที่ยกเว้นให้ไปนั่นเอง นอกจากค่าอากรแล้วก็ไม่มีความอื่นใดที่จะต้องชำระต่อศุลกากรอีก ในด้านศาล มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๙๖๗/๒๕๐๗ ซึ่งศาลฎีกามีความเห็นพ้องกับศาลชั้นต้นในแง่ที่ว่า เมื่อผู้นำเข้าผิดสัญญาประกันที่ว่าจะส่งรถกลับออกไป กรมศุลกากรย่อมเรียกบังคับเอาได้ตามสัญญาซึ่งกรมศุลกากรได้กำหนดเบี้ยปรับไว้ค้ำและเกินค่าภาษีที่จะต้องเสียให้รัฐเท่ากับกรมศุลกากรได้กำหนดการเพื่อเหตุที่ผู้นำเข้าจะขายรถยนต์ (คือไม่ส่งกลับออกไป) โดยไม่เสียอากรไว้ด้วยแล้ว นอกจากนี้ ศาลฎีกายังเห็นพ้องกับศาลอุทธรณ์ในแง่ที่ว่า การที่ผู้ทำสัญญาไว้ถ้าไม่ส่งกลับออกไปจะยอมใช้เงินแก่กรมศุลกากร สัญญานั้นก็ทำให้เข้าใจได้ว่าผู้นำเข้าอาจเลือกปฏิบัติได้โดยไม่ต้องนำรถกลับออกไปแต่จะต้องเสียเงินตามสัญญา เมื่อผู้นำเข้าเลือกในทางไม่นำรถกลับออกไป ก็มีหน้าที่ชำระเงินตามสัญญา จะฟังว่าหลีกเลี่ยงไม่ชำระภาษีศุลกากรไม่ได้

(๓) สำหรับกรณีที่กระทรวงพาณิชย์ขอให้พิจารณาเพิ่มเติมว่ามีทางที่จะนำกฎหมายข้อใดมาปรับใช้เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวให้หมดไปนั้น เห็นว่า โดยที่ในหมายเหตุ ๑.^{๑๓} ของพิกัดประเภทที่ ๓ ภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้กำหนดให้อำนาจอธิบดีกรมศุลกากรไว้ว่า “จะเรียกประกันอย่างไรและเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร...” ฉะนั้น จึงอาจมีการร่วมมือกันระหว่างกรมการค้าต่างประเทศกับกรมศุลกากรเพื่อให้อธิบดีกรมศุลกากรวางเงื่อนไขในการทำสัญญาประกันในลักษณะที่ผู้นำเข้าจะไม่กล้าทำผิดสัญญาเลย เช่น ให้เรียกประกันเป็นเงิน ๔ เท่าของราคารวมอากรและยินยอมยกให้เป็นของแผ่นดินอีกด้วย เป็นต้น

เนื่องจากความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ แตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการฯ มิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย และโดยที่

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ เลขาธิการฯ อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๔ (๓) และ (๔)^{๑๔} แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาเรื่องนี้โดยได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์และกรมการค้าต่างประเทศ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

เมื่อได้พิจารณาหนังสือกรมการค้าต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ ๐๓๐๕/ภน.๓๓๐๗ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๒๕ และหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ด่วนมาก ที่ พณ.๐๓๐๔/๐๔๕๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๖ ที่มีมาถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตลอดแล้ว จะเห็นได้ว่ากรมการค้าต่างประเทศและกระทรวงพาณิชย์ซึ่งได้รับการหารือจากกองทะเบียน กรมตำรวจ ในเรื่องการจดทะเบียนรถยนต์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยนักท่องเที่ยวยุโรปจะส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหานั้น จะมีทางนำกฎหมายข้อใดมาปรับใช้บ้างหรือไม่เพื่อให้นโยบายควบคุมการนำเข้าของทางราชการได้ผลสมความมุ่งหมาย ทั้งนี้ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดประเด็นข้อกฎหมาย ๒ ประเด็นเพื่อการวินิจฉัยดังนี้

(๑) รถเป็นซ์ ๒๘๐ เอส รุ่นปี ๑๙๗๓ ของนายซุน เล เบ็ง ที่ได้รับการตรวจปล่อยโดยทำสัญญาประกันไว้กับกรมศุลกากร จะเป็นรถที่ถือว่าได้รับอนุญาตให้นำเข้าโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

(๒) หากผู้นำเข้าไม่ยอมส่งรถคันดังกล่าวออกไป แต่จะให้บังคับสัญญาประกันแล้วขอจดทะเบียนใช้ภายในประเทศ จะกระทำได้อย่างไร และจะนำพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับอีกได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหาทั้ง ๒ ประการดังกล่าวโดยตลอดแล้ว มีความเห็นดังนี้

(๑) สำหรับปัญหาประการแรกนั้น กรมศุลกากรได้รับมอบหมายจาก

^{๑๔} ข้อ ๑๔ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายในคณะแตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการร่างกฎหมายมิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่ตามข้อ ๑๓ (๒)

(๔) เมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ หรือผลของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือนต่อวิถีทางปฏิบัติราชการอันอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือระบบบริหารราชการเป็นส่วนตัว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยถูกต้องตามมาตรา ๓^{๙๔} แห่งพระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๙๖ ประกอบกับมาตรา ๔ วรรคสอง^{๙๕} แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๒^{๙๖} ให้ตรวจปล่อยรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ใช้แล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวนำเข้าในราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องมีหนังสืออนุญาตของกระทรวงพาณิชย์ แต่ต้องทำสัญญาประกันไว้กับกรมศุลกากรว่าจะนำกลับออกไป พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่ตามนัยบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๕^{๙๗} แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ฉะนั้น รถเบนซ์ ๒๘๐ เอส ของนายซุน เล เบ็ง ที่นำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อใช้เฉพาะตัวในฐานะนักท่องเที่ยวโดยมีสัญญาประกันตามหมายเหตุ ๑. ของพิกัดประเภทที่ ๓ ภาค ๔ จะนำกลับออกไป ซึ่งกรมศุลกากรตรวจปล่อยตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ย่อมถือได้ว่าเป็นรถที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าถูกต้องตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎหมายดังกล่าวมิได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตหรือกำหนดในการอนุญาตว่าเป็นการนำเข้าชั่วคราวหรือนำเข้าถาวรแต่อย่างใด ดังนั้น จึงต้องถือว่ารถคันนั้นนำเข้าโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่ได้รับการตรวจปล่อย

(๒) สำหรับปัญหาประการที่สองนั้น เมื่อได้วินิจฉัยปัญหาแรกแล้วว่ารถคันดังกล่าวเป็นรถที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าโดยถูกต้อง จึงเป็นอันสิ้นสุดอำนาจแห่งการควบคุมตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวและตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่ยอมส่งรถคันดังกล่าวออกไปดังเช่นในกรณีนายซุน เล เบ็ง นี้ นั้น แม้ว่าการศุลกากรจะได้บังคับตามสัญญาประกัน แล้วออกใบรับรองการนำเข้า (แบบที่ ๓๒)^{๙๘} ให้ก็ตามก็ยังไม่อาจจดทะเบียนรถคันนั้นตามมาตรา ๑๐^{๙๙} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ เพราะรถคันดังกล่าวยังมิได้เสียค่าอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร การที่ต้องเสียอากรก็เพราะเหตุว่าการยกเว้นอากรในขณะนำเข้าตามพิกัด ภาค ๔

^{๙๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^{๙๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

^{๙๖} มาตรา ๔ วรรคสองได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ สำหรับบทบัญญัติมาตรา ๔ วรรคสองที่แก้ไขใหม่ โปรดดูเชิงอรรถ ที่ ๕ หน้า ๒

^{๙๗} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐

^{๙๘} มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนรถ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา เว้นแต่เจ้าของรถมีความประสงค์จะนำรถไปใช้ในท้องถิ่นอื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นนั้นได้

ในกรณีที่ผู้ขอเป็นคนต่างด้าวและไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีถิ่นที่อยู่

การจดทะเบียนและการออกไปคู่มือจดทะเบียนรถให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ประเภทที่ ๓ (ค) โดยทำสัญญาประกันตามหมายเหตุ ๑. นั้น มิใช่เป็นการยกเว้นอากรให้แก่ของนั้นโดยเด็ดขาด แต่ยกเว้นเพราะเหตุแห่งสภาพหรือฐานะการใช้หรือวัตถุประสงค์ในการนำเข้า กล่าวคือยกเว้นเพราะเหตุว่าเป็นการนำเข้าชั่วคราว^{๒๐} ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังว่าของนั้นมีได้นำเข้ามาชั่วคราวตามวัตถุประสงค์เดิมของการนำเข้าแล้ว ก็ต้องจัดจำแนกเข้าประเภทของที่ต้องเสียอากรตามพิกัดอัตราทั่วไป และต้องเสียอากรนับแต่วันนำเข้า เพราะผู้นำเข้ามีโอกาสถือประโยชน์จากข้อยกเว้นดังกล่าวได้อีกต่อไปแล้ว ส่วนการบังคับตามสัญญาประกันนั้นเป็นสิทธิของกรมศุลกากรที่จะกระทำได้ โดยไม่เกี่ยวกับการเรียกเก็บอากรขาเข้าที่วันนี้แต่อย่างใด ทั้งนี้ ไม่ว่าสัญญาประกันจะได้กำหนดเบี้ยปรับไว้คุ้มหรือเกินค่าอากรที่จะต้องชำระตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม อนึ่ง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๖๗/๒๕๐๗ ที่กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ กล่าวอ้างว่าได้วินิจฉัยประเด็นในปัญหาประการที่สองไว้แล้วนั้น^{๒๑} คณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นแตกต่างไปว่าคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวมิได้วินิจฉัยในประเด็นนี้ แต่วินิจฉัยประเด็นที่เกี่ยวกับ “เจตนาจะฉ้อภาษี” ของจำเลยในคดีนั้นเท่านั้น

สรุปแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ ในปัญหาประการแรกที่ว่า รถเป็นซี ๒๘๐ เอส ของนายซุน เล เบ็ง ที่กรมศุลกากรตรวจปล่อยโดยอาศัยอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพาณิชย์ดังที่ได้กล่าวมา ย่อมถือได้ว่าเป็นรถที่นำเข้าโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ นับแต่วันที่ได้รับการตรวจปล่อย แต่ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายมีความเห็นแตกต่างจากความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖ ในปัญหาประการที่สองโดยที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า แม้ว่า จะนำพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับกับรถคันดังกล่าวอีกมิได้แล้ว แต่รถคันดังกล่าวก็ยังจัดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ได้ จนกว่าจะได้ชำระอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ ไม่ว่ากรมศุลกากรจะได้บังคับตามสัญญาประกันแล้วหรือไม่ก็ตาม

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์

(นายอมร จันทรมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๒๖

^{๒๐} โปรดดูถ้อยคำตามพิกัดประเภทที่ ๓ ภาค ๔ ในเชิงอรรถ (๙) หน้า ๓ ที่ว่า”ของที่กล่าวไว้ข้างล่างนี้ ถ้านำเข้ามาพร้อมกับตนหรือนำเข้าเป็นการชั่วคราว และจะส่งกลับออกไปในไม่เกินหกเดือน นับตั้งแต่วันที่นำเข้ามา” เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากร

^{๒๑} โปรดดูหน้า ๖ และหน้า ๗ ของบันทึกนี้